

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. XVII. Se gradatim à corporibus ad animam sentientem, inde ad sensum internum, ab hoc ad potentiam ratiocinantem & intelligentiam, ac demum ad cognitionem divinitatis, aliqua tenus attigisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

stitia, qui requirit, ut peccatoribus pœna inferatur. Ordo item universi requirit, quod quadam sint, qua deficere possint, & interdum deficiant. Et sic Deus causando bonum ordinis universi, ex consequenti, & quasi per accidens causat corruptiones rerum, ut docet S. Thomas l. c. ex mente S. Augustini ll. cc. Qui agnovit tandem malum culpæ, non aliunde irrepisse in universum, quam ex mala voluntate; reliqua vero quæ putantur mala, aut non esse mala, aut aliarum rerum generationes. Atque hic Septimus & postremus est gradus S. D. quo ad veritatis Catholica culmen conscendit.

V. l. r. de
lib. arb.
cap. 1.

V S V S.

1. Conemur Deo esse similes per gratiam & caritatem, ut apti simus *superioribus partibus universi, id est calo; & caveamus, ne per dissimilitudinem peccati, apti fiamus ei parti terra, qua mala est & pessima, nempe inferno.*
2. Sicut Deus cuncta quæ fecit, vidit esse valde bona, ita nos utamur omnibus creaturis tanquam bonis, & idoneis ad prosecutionem finis nostri ultimi, qui est Deus.

C A P. XVII.

Se gradatim à corporibus ad animam sentientem, inde ad sensum internum, ab hoc ad potentiam ratiocinantem & intelligentiam, ac demum ad cognitionem divinitatis, aliqua tenus attigisse.

1. **E**T mirabar, quod jam te amabam, non pro te phantasma. Et non stibam frui Deo meo, sed rapiebar ad te decor tuo, moxque diripiebar abs te pondere meo, & ruebam in ista cum gemitu: & pondus hoc, consuetudo carnalis. Sed mecum erat memoria tui; neque ullo modo dubitabam esse, cui cohærerem, sed nondum esse

Sap. 9, 15. esse me, qui cohærerem : quoniam corpus, quod corrumpitur, aggravat animam, & deprimit terrena inhabitatio, sensum multa cogitantem. Eram-
 Rom. 10, que certissimus, quod invisibilia tua à constitu-
 20. tione mundi, per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur : sempiterna quoque virtus & divinitas tua.

2. Quærens enim unde approbarem pulchritudinem corporum, sive cœlestium, sive terrestrium : & quid mihi præsto esset integre de mutabilibus judicanti & dicenti, hoc ita esse debet, illud non ita. Hoc ergo quærens, unde judicarem, cum ita judicarem, inveneram *b* incommutabilem & veram veritatis æternitatem, supra mentem meam commutabilem. Atque ita gradatim à corporibus ad sentientem per corpus animam : atque inde ad ejus interiorem vim, cui sensus corporis exteriora nunciaret, quousque possunt bestia. Atque inde rursus ad ratiocinantem potentiam, ad quam refertur ad judicandum, quod sumitur à sensibus corporis.

3. Quæ se quoque in me comperiens mutabilem, *c* erexit se ad intelligentiam suam, & abduxit cogitationem à consuetudine, subtrahens se à contradicentibus turbis phantasmatum, ut inveniret, quo lumine aspergeretur : cum sine ulla dubitatione clamaret, incommutabile præferendum esse mutabili, unde nosset ipsum incommutabile. Quod nisi aliquo modo nosset, nullo modo illud mutabili certo præponeret : ut perveniret ad id quod est *d* in icu trepidantis aspectus. Tum vero *invisibilia tua*, per ea, quæ facta sunt, intellecta conspexi, sed aciem figere
 non

non valui : & repercussa infirmitate redditus solitis, non mecum ferebam nisi amantem memoriam, & quasi olfacta desiderantem, quæ comedere nondum possem.

NOTÆ.

- a *Et mirabar, quod jam te amabam, &c.*) Repetit, qua ratione ad cognitionem Dei assurrexit per quosdam veluti gradus.
- b *Incommutabilem, & veram veritatis aternitatem*) Judicat enim anima secundum primam veritatem de omnibus : in quantum per participationem divini luminis omnia cognoscit & dijudicat : sicut omnia sensibilia videmus & judicamus in sole, ut ait S. Th. 1. p. q. 12. a. 11. ad 3. etsi ipsum solem non videamus. Quare recte supra dixit S. D. *neminem præter Deum esse Doctorem veri, ubicunque & undecunque claruerit, q. d. solum lumen solis reddere res omnes aspectabiles; sic Deus solus luminis sui sigillatione intellectum nostrum illustrat ad percipiendum verum, juxta illud Psalmi 4. Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, teste S. Th.* 1. p. q. 34. a. 5, 6.
- c *Erexit se ad intelligentiam suam*) appellat S. D. intellectum intelligentiam, in quantum cognoscit prima principia : & ea, quæ solum sunt intelligibilia, quæ resultant ex prima veritate in anima, sicut in speculo, ut ait S. Th. 1. p. q. 16. a. 6. ad 1.
- d *In ictu trepidantis aspectus*) Cum aliquid vehementer lucidum, verbi gratia, Solem aspiciamus, oculi in eo splendore hætere non possunt, sed ubi unico ictu debilem aciem figere tentarunt, mox reverberantur. Idem expertus est S. D. dum supra sensum, rationem & intellectum, se attollens, illud lumen quæsit, quo illustratus intellexit, incommutabile præferendum esse commutabili. Quid autem, & quantum illud incommutabile lumen esset, non magis assequi valuit, quam nos splendorem Solis intueri.

V S V S.

Mirum est, quomodo consuetudo carnalis, animum conantem assurgere ad contemplationem Dei, mox pondere suo diripiat, & retrahat ad solitas nugas.

nugas. Qua in miseria consultissimum est cum S. D. vilitatem suam agnoscere, & se indignum quidem æstimare rerum divinarum meditatione: nihilominus tamen *retinere amantem memoriam, & mentem quasi olfacta cum gemitu desiderantem*, quo pacto mendicus ante fores divitis, ubi nidorem epularum percepit, cum suspirio eas delicias olfacit, ad quas fortuna sua & vilitas eum non admittit.

C A P. XVIII.

Viam ad fruendum Deo, Christum se nobis præbuisse, per humilitatis magisterium.

I. **E**T quærebam viam comparandi roboris, quod esset idoneum ad fruendum te: nec inveniebam, donec amplecterer *mediatorem Dei & hominum, hominem Christum Iesum, qui est super omnia Deus benedictus in secula, vocantem & dicentem: Ego sum via, veritas, & vita. Et cibum, cui capiendo invalidus eram, a miscentem se carni; quoniam verbum caro factum est, ut infantia nostræ lactesceret sapientia tua, per quam creasti omnia.* Non enim tenebam dominum meum Iesum Christum humilis humilem: nec cuius rei magistra esset eius infirmitas, noveram. Verbum enim tuum æterna veritas, superioribus creaturæ tuæ partibus supereminens, subditos erigit ad seipsam. In inferioribus autem ædificavit sibi humilem domum de limo nostro, per quam subdendos deprimeret à seipsis, & ad se trajiceret, fanans tumorem, & nutriens amorem. Ne fiducia sui progredierentur longius, sed potius infirmarentur, videntes ante pedes suos infirmam divinitatem, ex participatione tu-
nicæ

II Tim. 2. *rer mediatorum Dei & hominum, hominem Christum*
5.
Rom. 9. 5. *Iesum, qui est super omnia Deus benedictus in secula,*
Ioan. 14. *la, vocantem & dicentem: Ego sum via, veri-*
6. *tas, & vita. Et cibum, cui capiendo invalidus*

Ioan. 1. *bum caro factum est, ut infantia nostræ lacte-*
14. *sceret sapientia tua, per quam creasti omnia.*
Non enim tenebam dominum meum Iesum Christum humilis humilem: nec cuius rei magistra esset eius infirmitas, noveram. Verbum enim tuum æterna veritas, superioribus creaturæ tuæ partibus supereminens, subditos erigit ad seipsam. In inferioribus autem ædificavit sibi humilem domum de limo nostro, per quam subdendos deprimeret à seipsis, & ad se trajiceret, fanans tumorem, & nutriens amorem. Ne fiducia sui progredierentur longius, sed potius infirmarentur, videntes ante pedes suos infirmam divinitatem, ex participatione tu-
nicæ